

1. domače branje
znanstvenofantastična pripoved

KRASNI NOVI SVET

ALDOUS HUXLEY

Prevedel: Boris M. Verbič

Mladinska knjiga Založb, d. d., Ljubljana, 2003

Gimnazija Jožeta Plečnika

5. November 2010

Moje mnenje o knjigi, o načinu pisanja in moja predstava kaj je znanstvena fantastika:

Knjigo sem izbrala zato, ker rada berem nekaj, kar je neresničnega, nekaj kar se še ni zgodilo. Zato si lahko vsak bralec po svoje predstavlja zgodbo, nikjer ni nobene utemeljitve tvoje lastne predstave. Domišljiji daš prosto pot in po svoje nadaljuješ prebrano zgodbo. Ni mi pa všeč vsaka znanstveno fantastična zgodba. Mora biti zanimiva, da te potegne vase, in da razmišljaš o knjigi tudi ko je nimaš pri roki. Takrat veš, da je to ta knjiga, knjiga, ki je prevzela tebe, ne pa ti nje. Na izbiro je bilo več podobnih knjig, odštela sem vse knjige o marsovcih in nadnaravnih bitjih, kar še sama verjamem, da jih nikoli ne bo. Zato je knjiga Krasni novi svet ravno pravšnja za moje oči, saj govori o znanosti, ki je prekoračila mejo normale. Zgodba, ki jo je napisal pisatelj Aldous Huxley, bi lahko bila čez par stoletij uresničljiva in pisec nas opozarja pred grozno prihodnostjo. Knjiga ni samo zanimiva, je tudi poučna. In knjiga ni samo za mladostnike, je tudi za odrasli svet. Zelo dobro sem razumela, kaj je hotel pisec napisati, a vendar ni napisal v načinu kakor zgodbe pišejo drugi sodobni pisatelji. V njegovem primeru zgodbe ni zaključil. To mi ni všeč. Nikoli ne bom vedela, kaj bi se po pisateljevem mnenju zgodilo. Na njegovem razmišljanju se je začelo, na mojem razmišljanju se bo pa končalo. Ponavadi, kadar pride do tega, da se moram postaviti v vlogo pisatelja, se enostavno umaknem. Nikoli ne bom marala pisati prostih spisov, še manj pa nadaljevanje nekih zgodb. V knjigi se pojavi tudi nekaj starih slovenskih besed, zato nisem povsem razumela vseh stavkov. Razumela sem pa bistvo zgodbe, to je važno. Če ne na način, kot so jo drugi bralci, pa na svoj način.

Najraje berem tiste zgodbe, ki so napisane v prvi osebi. Takrat, ko je pisatelj del zgodbe, ko pisatelj govori iz ust glavne osebe. V Krasnem novem svetu, pa pisatelj samo opazuje dogajanje in ga opisuje. Kakor, da bi bil neopazen detektiv in opisoval neko tretjo zgodbo, ki se njega ne tiče. Kakor, da bi se bal biti del tega 'groznega' sveta.

Strokovna razlaga o znanstveni fantastiki:

Znanstvena fantástika je oblika izmišljotine, ki se v glavnem ukvarja z vplivom izmišljene znanosti in/ali tehnologije na družbo ali posameznika.

Pisatelj postavi dogajanje v neko danes nemogočo stanje (zgodí se neverjeten tehnološki razvoj, svetovna katastrofa, obisk iz vesolja...) in v tem novem okolju pogosto razmišlja o problemih sedanjega človeštva in možnih rešitvah. Znan primer so zgodbe o robotih Asimova, ki obravnavajo različne vidike sožitja ljudi in robotov.

Znanstvena fantastika tako razvije svet, ki bi bil stvaren, če bi se določene možnosti, ki so dane že v današnjem času, razvile naprej, ali pa bi se razvile drugače.

Za vplivnejše pisce veljajo predvsem Asimov, Clarke, Sheckley, Adams, Lem in Bradbury. Ne glede na sodobno priljubljenost tovrstnih del, pa je eden najbolj plodnih in domišljije polnih piscev ZF še vedno francoski pisatelj Verne. pri znanstveni fantastiki pa si dogajanja ne želimo a se verjetno bo zgodilo.

VIRI: internet

http://sl.wikipedia.org/wiki/Znanstvena_fantastika

Opis glavne osebe v zgodbi:

John oz. Divjak je potomec dveh civiliziranih oseb. Vendar je bil vzgojen v Mehiki, v rezervatu, kjer živijo necivilizirani ljudje. Ljudje, ki so ohranili vero, obrede in kulturo. Tam se poročajo, si ustvarjajo družine, poznajo besede mati, oče, sestra, brat, mož, žena. Johnova mati Linda mu je o tem 'krasnem' svetu veliko pripovedovala. Linda ga je opisala kot nekaj zelo lepega. Ko je Linda živela v rezervatu, se ji je tam zdelo življenje zelo bedno, brez vezno. John se je pa tam počutil zelo osamljenega in izobčenega, počutil se je kot da k tistim ljudem v rezervatu ne pripada. Resda je imel drugačno barvo kože, a vendar je zmeraj upal, da ga bodo nekega dne sprejeli in ga vključili v njihove obrede. Njegova največja želja je bila da bogu in Jezusu pokaže, kako zvest jima je. Moral bi se bičati in isto časno narediti čim več krogov okoli ognja. Žal mu pa ljudje niso tega pustili. Pač ni jim pripadal. Ko pa nekega dne prideta Bernard in njegovo dekle Lenina Crowne, se Johnu in Lindi spremeni življenje. Oba sta zelo prepričana, da jima bo v 'novem svetu' mnogo lepše, zabavnejše in da bosta sprejeta. Linda se je še dobro obnesla, saj je tam živela kot majhna deklica in zelo je pogrešala civilizirane stvari, dolgo se ni oblekla v nove stvari, si skuhalo zadovoljivo kosilo, predvsem pa je najbolj pogrešala tisto brez česar se, po njenem, ne da živeti. To je *soma*. John je poln veselja in upanja končno prispel v krasni novi svet. Vse je bilo kakor mu je govorila mati. Vse je bilo zanimivo. Vsaj na začetku. Zaljubil se je v prelepo Lenino dekle kaste alfa. Zelo rad jo je imel. Hotel se je poročiti z njo. Lenina ga je seveda imela tudi rada, a ona je bila drugače vzgojena. V njenem svetu ni bilo porok, ni bilo ljubezenski razmerij, ni bilo romantičnih zmenkov. Vse je bilo tako hitro opravljeno. Včeraj z njim, danes z drugim, jutri s tretjim. Tako so jo navadili. Njej in vsem drugim milijon ljudem se je to zdelo normalno. Niso znali zares ljubiti, in niso znali biti ljubljene. John pa ima povsem različno vzgojo. Lenino je kmalu zasovražil. Seveda, saj jo je imel za vlačugo. Začel jo je prezirati, čeprav jo je hkrati zelo močno ljubil. Takoj po smrti svoje matere Linde se je umaknil na svoje. Daleč stran od teh ljudi, daleč stran od Lenine. Počutil se je še bolj osamljenega kot v rezervatu, v svetu, kjer je mislil da življenje in upanje zares obstajata. Pa tako se je veselil krasnega novega sveta. Zdaj je pa vse šlo, vse je minilo. Tisto veselje, tisto pričakovanje, tisto upanje za nov začetek. Vse je šlo. Ostal je sam, čisto sam.

Še njegov edini prijatelj Helmholtz, s katerim je lahko delil občutke osamljenosti, ga je zapustil. Tudi njega so, kakor Bernarda, poslali daleč, na neki otok.

OSNUTEK ZGODBE IN OPIS LITERARNE OSEBE

Knjiga govori o še bolj civiliziranem svetu kot je danes. Otroci se ne rojevajo več, ni nobenih mater in očetov. Dogaja se 632 let po tem, ko je Henry Ford začel izdelovati ljudi. Otroci so nastali na tekočem traku polnem steklenic. Ljudje so razdeljeni na pet kast, od zelo pomembnih, močnih, pametnih pa do manj vrednih, neumnih, ki delujejo kot sužnji. Od inteligentnih alf do skoraj bebavih epsilonov. Vsaka kasta zase si je popolnoma enaka, enaka po videzu, po razmišljanju, enaka po vrednosti. V tem zavodu na leto naredijo približno 20000 popolnoma enakih otrok. Ljudje živijo v popolnem, začaranem življenju, brez kakršnih koli skrbi. Nobenih skrbi za družino, za otroke, za bolezen, nobene bojzani pred smrtjo, starostjo, revnostjo itd. Živijo v pozitivnem svetu. Iz dneva v dan so bolj srečni, bolj veseli, čeprav še sami ne vejo zakaj. Če se jim slučajno kdaj življenje preveč zasuka v levo ali desno, to takoj popravijo s pol gramsko tableto *some*. Za nekaj ur odidejo na 'dopust', kjer se odpočijejo od tako rekoč težkega življenja. Bernard Marx, pripadnik alfe plus, pa se je zoperstavil temu zakonu civilizacije. On sam podpira to, da je treba s čustvi na dan, ne pa da se jih potlači globoko v sebi in jih s pol gramsko tableto *some* pozabiti. Čustva kot so jeza, osamljenost, se pravi vsa negativna čustva jih je Bernard imel raje, kot da bi šel na kratek oddih v svet neresnične perfektnosti. Raje je ostal stvaren, kot da bi se pretvarjal, da je vse v redu. Z njim je držal tudi njegov prijatelj Helmholtz Watson, ki je delal na Zavodu za čustva. Bernard se je vsem zdel čuden, vsi so mislili, da ko je bil še v steklenici, da je dobil preveliko dozo alkohola. Počutil se je osamljenega v civiliziranem svetu. Nobeden ga ni razumel, saj je bil civiliziran svet vendarle krasni svet. Edino njegov edini prijatelj Helmholtz ga je razumel. Bernardu se zdi, da so vsi ljudje zaslepljeni, vsi ljudje pa mislijo prav tako za Bernarda, da ne vidi tiste prvine prelepe civilizirane domovine. Toda, kako jim pomagati, če so bili tako vzgojeni, in če jim tako 'oče' reče, tako je in tako bo tudi ostalo. Že kot majhne otročičke jih na Zavodu za razplajanje in prilagajanje navajajo na 'grozne' strani življenja. Prilagajajo jih na smrt, zato ko bo prišla na vrsto, ne bodo imeli strahu v očeh, sprejeli jo bodo kot nekaj vsakdanjega. Bernarda kmalu zaradi čudnega razmišljanja, po mnenju direktorja Mustafa Mond, pošljejo na Islandijo. Tam je dosti ljudi s podobnim Bernardovim razmišljanjem in mnenjem o tem svetu.

Odlomek iz knjige Krasni novi svet:

V majhnem travnatem pristanu med visokimi šopi sredozemskega vresja sta se dva otroka, star kakih sedem let, in deklica, ki je bila morda leto starejša od njega, igrala zelo resno in s tisto zbrano pozornostjo znanstvenika, ki nekaj novega odkriva, osnovno spolno igro.

Nato jim je direktor razodel osupljivo resnico. Dolgo pred časom našega Forda- in še celo nekaj rodov pred njim-se videli ljudje v erotičnih igrah med otroki nekaj nenormalnega (študentje so se na ves glas zarežali); a ne samo nenormalnega, temveč celo nemoralnega (ne!); zato so jih zatirali z vso strogostjo. Na obrazih njegovih poslušalcev se je pokazala presenečena nejevernost. Ubogim otročičkom da niso privoščili nobene zabave? Tega kar niso mogli verjeti.